

מתברר כי ס' יזהר, מי שבועריו תקעו לו כסית של זהב בין שפתיו, וכיסא ח"כ מתחת אחוריו, הוא האויב הגדול והגורא ביותר של ס' יזהר.

את ספריו של יזהר יפרנסו בשנים ה- באות כמה חוקרי ספרות. שלהם הוא בו כל כך בלקרוא סיפור. ספק אם לקרוא סיפור ייפרנס קוראים כלשהם. יש תיקוה ששום גוף-הוראה בישראל לא ייאמץ את שיטת לימוד-הספרות של יזהר, שהיא אם תיכנס למעגל תוכניות הלימודים — עלולה שיטת לימוד זו להקטין את מיספר קוראי הספ- רות בישראל.

תרגום

אהבת תינוקות

ג'ויס מיינרד, סופרת צעירה הגיעה לפירסום ראשון כאשר פירסמה בניו-יורק טיימס סידרת רשימות על חייה המשותפים עם הסופר הנודע ג' ד' סאלינג'ר, מחבר התפסו בשדה-השיפון. סיפורה הראשון היה מבט לאחור, ספר-תיעודי על געוריה בשנות ה-60. באחרונה ראה אור בתרגום לעברית הרומן הראשון של מיינרד, אהבת תינוקות.

אהבת תינוקות חושף גלריה של דמויות בעיירה קטנה במדינת ניו-האמפשייר, כאשר במרכז העלילה ארבע אמהות בנות טיפ-ש-עשרה, שלוש מתוכן לא נשואות, המשתמשות באמהות כתחליף לאהבה, תחליף להורים ותחליף לקשר של ממש. (הן בנות שש-עשרה, חרץ מסאגרי, שהיא כת שמונה-עשרה ונשואה).

ארבע הנערות הן תוצר של עולם ה- מתיינות ברמתו הנמוכה ביותר. (היא עדיין לא עיכלה עד הסוף את השכרה שמארק היא העניקה חיים לאישיות. שני בני טיפ-ש-עשרה במיטב האחוזי של ואליאנט 66 שהנתה בחורשה ליד המבולה העירונית, כשהמנוע שלה פועל, משום שזה היה בקור של חורש מאדים. הם עדיין לא קיבלו את התעודות שלהם, וכבר יצרו אישיות...).

אהבת תינוקות הוא ספר על עולם מנוון, על אמריקה של רדידות, של ילדות ה- בחנות על ביטניה את "סימני המתיחה של ההריון... כעת זה כאילו היא נשואת איתה מיצנה מקופל מפכים לבנים... עולם של חוויות מדהימות, כמו שתיית חלב- אם על-ידי האם; היא מקנה אהבה, פהפה קצת באכזבנותיה, ליקנה את קצת פיה של מאשיין כשהיא עשתה הפסקה. זה מימי ומתוק, שונה מאוד מהאכל המלאך כותי שוואגרה וסאגרי נותנת לתינוקות שלהן. הגוף שלי מייצר חלב, היא חושבת שוב ושוב. היא לא מפסיקה להתפעל מכך שהיא מסוגלת לייצר משהו שמכירים כ- סופרמרקט 'גראנר יוניון'. הגוף שלה פועל..."

הנערות מהרהרות באמהות שלהן, ומג- סות לדמיין אותן על המושב האחורי של המכונית. זהו עולם שבו מתרחשים אירועים, כמו: "וזהה מצאה סוף-סוף איפה אברה מחביא את קפסת הוויריאל של ס' פורה של אר'. היא מארגנת מפכה עם כל הכתובים המבוקשים ביותר וזה דאי ייהפך לאוהיה. וזהה קטנה ריאפה במשך כל השבוע, במיקרה שישחקו 'פוקר-טרו' מיס'. עולם של ילדות היוצאות למסעות עם דיאפגרות ומסלסלי-יער חשמליים ובובות בארבי.

אהבת תינוקות מביא חתך אמריקאי, שבו בולטים סטרימינג לצד אשה קשישה הנלחמת נגד הפלות. עישון סמים יומיומי, עולם של גיבורי סדרות טלוויזיה שהן תח- לוף לרעיונות חברתיים, עולם של אפרוי

• ג'ויס מיינרד — אהבת תינוקות; עברית: יותם ראובני; הוצאת חירוש; 176 עמודים (כריכה רכה).

ריות שבאה כתוצאה מכל הצבעים הפסי- כודאליים שבאו בעקבותיה של המהפכה המינית. אהבת תינוקות הוא ספר, שיכול

מחברת מיינרד

הגוף שלי מייצר חלב

עד מהרה להתרחש בישראל של שנות ה- 80. זה ספר חסרי-ומרות, בעל עוצמת תי- אור אמינה.

שירה

אשברי

ג'ון אשברי נולד ברוצ'סטר, ארה"ב, ב-1927. את שנותיו הראשונות כמשורר עשה בניו-יורק, שם התחבר לאסכולת ניר- וורק, בה בולטות דמויות כמו הצייר ג'קסון פולק והמלחין ג'ון קייג'ל. שם גם הושפע מהמשורר פרנק או'הרה ונוסח שירת-החלום שלו. קרוב לעשר שנים חי והתגורר אשברי בפאריס. שירתו היא שירה של מסעות אל מחשכי התודעה.

באחרונה ראה אור בעברית קובץ שיריו, בשם דיוקן עצמי בראי קמור', בתרגומו של זלי גורביץ', החושף לפני קורא השירה בעברית חופן מרירת משורר אמ- ריקאי חשוב זה. כבר בשירו רגשות מעורבים מציג אשברי את עולמו: "ריח נעים של נקיקים ממוגנים / מתקף את החוש יחד עם תצלום ישן, בלתי נראה / ברובו, של מה שנרמה כנעשות / מסיבות סכיב ממציק ישן, תוצרת 1942 בערך. / איך להסביר לאתן נעירות, אם אכן זה מה שהן, / הרותיות, לתדות, פסידות, ו- שילות הללו, / על התבטרה העצומה שחלה / במבנה של חברתנו..."

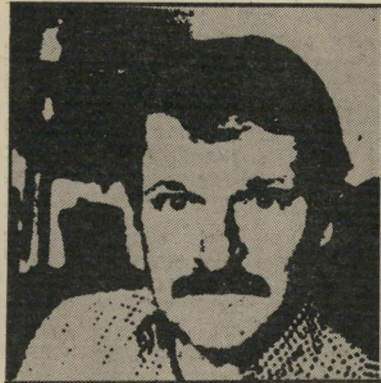
על עבודת הכתיבה שלו כותב אשברי בשירו-הגליל: "כדי כתיבה? / ובכן, ממקרה שלי, היא העברה אל הנייר / לא מהשכות, בדיוק, אלא רעיונות, אזלי / רעיונות על מחשבות. מחשבות זו מילה גדולה מדי..."

שירה-הכתרת דיוקן עצמי בראי קמור הוא מסע שירי לצירו של הצייר פרנצ'סקו פרמינג'נינג, דיוקן עצמי בראי קמור (משנת 1952): "רמיתו / מבט- רת, משומרת, במגלת בזווית 180 מע- לות. / הישעה כיום או רחישו האר / דבקה כננים שומרת אתם / חיים ובלתי ננועים בגל חוזר... אשברי יוצא ונכנס אל ציור זה באמצעות שירת כיבשת אחת ובזמן אחר, התמונה וניתוחה בידי סידני פרידברג בחיבורו פרמינג'נינג: "אך כאן, כפי שפרידברג מצייין, / ההשתקה, המתח

• ג'ון אשברי — דיוקן עצמי בראי קמור; עברית: זלי גורביץ'; הוצאת עכשוו — סתווית; 51 עמודים (כריכה רכה).

הם כמחשג / יותר מאשר מצינוש. ניתן להבחין / כקונפוננס של שאי הרנסנס / גם אם מעוות במראה. / מה שחרש היא הקפידה הבלתי רגילה במיסרת ארשת / הנפיות הדקות של שקופי פני השטח המעוגלים / (זהו דיוקן הראי הראשון) / עד שלרע עלולים לשמות כך / לפני שתיכח שלא אתה / הנשקף אתה הש או כמו אחת מאתנו המויות של הופמן שנשללה מהן / כבאותן, אלא שכולי / נראה מוחלף באחרותו כאחרותו / ה- מובקת של הציור / כהדרו האחר..."

אשברי ממשיך במטוטלת הזמנים שלו, עבר, הווה, מוליק אל: "כן הציור עליו נתפרשה הרמה / לשכיכות רצונה ועם סיום / הלימתנו, כפי שמעולם לא תיארו לעצמנו / שתסתיים, כיצד יום רהו עם ההכחה / המשוהה בצבע המסתממת כי ערכו, כהתחייבות. / היום-יום הבלתי מובחן ולעולם לא יוגדר הוא / מוד מקום ההתרחשות... הוא ממשיך במסעו אל "החלל הפואטי" ואל "בדיות אצמית", אל

משורר אשברי

מחשבות זומייה גדולה

הקהל הנדחף במויאון "כדי להניע אל היציאה כשעת צבירה..."

את השיר מסיים אשברי כך: "ראינו את כל הדברים מתרחשים על מרפסתה ושכים אל עצמם בתוכה, / אך הפעולה היא השטף הקר, המתקתק / של ראווה. אפשר לחוש רתוק מדי / לברור רמזים מאר שמש אפריל / כדוממת הנתחה של נבד- לותיו / בלבד. הרד אינה אוחזת ניר / וקמע נישר מהשלם / ולא יכול לדעת שידע, אזלי רק / מה ושם, בכסים קרים / של זכרון, לחישות כחוז לזמן..."

בחלק האחרון של הקובץ, מסה תחת הכותרת תנועת החלום — על שירתו של ג'ון אשברי, מאת המתרגם זלי גורביץ' וג'ורביאל לוי. תרגומו של גורביץ' אמין בניסיונותיו להעביר לעברית את הייחוד שבלשונו של אשברי. זהו ספר-שירה מומי לך ביותר, שבכוחו להעמיד לפני הקורא כמה שאלות בדבר ריקנות השירה והמשור- ררים בישראל, בשנים האחרונות, שבהן היה בציור של שירה רעה.

ארכיאולוגיה

מסע בזמן

כאשר ראה אור בתודש שעבר אלבומו של הארכיאולוג מאיר בן-דוב חפירות הר הבית הוא עורר גל של קרה מצידה של קהיליית הארכיאולוגים בארץ, קרה הנוצעה בקינאה בהצלחתו של ארכיאולוג זה. שאינו נוהג כמינהג המימסד הארכי- אולוגי בארץ.

מאיר בן-דוב, מי שהיה במשך כמה

• מאיר בן דוב — חפירות הרי-הבית, בצל הכתלים ולאור התגליות; הוצאת כתר; 380 עמודים (כריכה קשה) — פורמאט אלבומי + תצלומים צבעוניים מרהיבים.

שנים עוורו ויד ימינו של פרופ' בנימין מזר בחפירות הרי-הבית, והתעלה על מורו ורבו, מתאר באלבומו כיצד, במשך 14 שנות חפירה ארכיאולוגית, הפך האתר משדה אשפות לאתר הארכיאולוגי הגדול ביותר במדינת ישראל ואחד הגדולים בי- עולם. בניגוד לארכיאולוגים החופרים בצמידות למצלמות הקולנוע והטלוויזיה (ייגאל ירין, יגאל שלדה ואחרים) עשה בן-דוב מלאכתו בצינעה, תוך שיתוף- פעולה גלוי עם הווקף המוסלמי ושאר גורמים דתיים. שהינם בעלי חזקות על קטעים ומיתחמים של איזור החפירה.

במהלך שנות חפירתו ייצר בן-דוב גוף ארכיאולוגי, שהוא בבחינת מסע בזמן ו- בהיסטוריה, אתר החושף למתבונן בו את גוף האבן שבין שלמה המלך ועד לסולימאן המפואר. האלבום נפתח בתולדות החפירות במיתחם, שבה החל החוקר צ'רלס (קשת וילסון) וילסון. בן-דוב העניק בחפירתו ובאלבומו את הכבוד הראוי לשכבות הר- נוצריות, המוסלמיות והיהודיות של הר- הבית. סיפור החפירה מרתק לא פחות מ- המימצאים שנמצאו במהלכה.

אלבומו של בן-דוב ממיין את השרידים שנמצאו מימי מלכי יהודה, דרך שיחזור העופל, קריית השילטון והמיקדש הנישא מעליהם, ואיזור עיר-הקברות במורד הר- גיבעה המערבית, בורות-מים מטייחים, כלי-חרס, פכיי-בשמים, חותמים, צלמיות, אחריו מביא האלבום בפירוט את העיר

ארכיאולוג בן-דוב

בלי טלוויזיה

בתקופה שבין עזרא ונחמיה עד לימינו של הורדוס.

הפרק המפואר הוא מימי הורדוס ועד לחורבן, שבו מוצג הרי-הבית בתפארתו, כאשר, לטענת בן-דוב, מיקדשו של הורדוס היה הגדול במיקדשים (לטענתו היתה ירו- שלים מהגדולות שבערי העולם דאו ומיספר תושביו 150 ועד 200 אלף תושבים). והקמת המיקדש נחשבת לאחד מפלאי האדריכלות של העולם הקדום. בן-דוב מנסה לשחזר באלבומו גם את אמצעי הבנייה של הר- מיקדש (שהכולל המערבי הוא משרידי).

השיא בסיפרו של בן-דוב הוא שיחזור המחלף שהיה בנוי על הקשת המכונה קשת רובינסון, מחלף שהוא בבחינת יצי- רת-פאר אדריכלית גם עבור העולם הר- חדש, מחלף רחבי-מידות, ששימש גשר להולכי רגל, פרק המביא את חיי היום-יום בירושלים של העבר הוא הפרק המפרט את הרחובות ואת מערכות הניקוז, הכיכרות והשערים (בעיקר שער חולדה), השוקים והמחלף שהיה על קשת רובינסון והתנחיות שלצדי הרחוב המערבי שמתחת לקשת, שגובה בניינו אינו נופל מה של דיוגנון סנסר.

אלבומו של בן-דוב מביא בחינה הצעות חדשות לשיחזור של ירושלים העתיקה, ופירוטים של חיי יומיום בימי בית שני, דרך צורות המגורים, אכסניות, מרכיבים קהילתיים, כלי זכוכית עצם ונחושת, ו- בנייני-ציבור. גם הפרקים העוסקים בתקופה שחתח שילטון רומי, שילטון הנצרות, הר- תהילה הביזנטית והאיסלאם, הופכים אלבום זה לאחד מהמרתקים ביותר שבתול- דות ארץ-ישראל וירושלים, כאשר בן-דוב אינו נגרר להפוך את הארכיאולומיק לי- מכשיר בידי אידיאולוגיה זו או אחרת, ונוקט טוהר מדעי, המתאים להשקפת- העולם הטוענת כי התרבות שלנו היא סך- כול התרבויות שפעלו בארץ הזאת.